

PODWODZIĆ (16) *vb impf*

Oba o prawdopodobnie jasne (tak w pod- oraz wodzić).

praes 3 sg podwodzi (3). ◇ 3 pl podwodzą (1). ◇ praet 3 sg m podwodził (5). f podwodziła (1). ◇ 3 pl m pers podwodzi (1). ◇ imp 2 sg podw(o)dz (1). ◇ [3 sg niechaj podwodzi.] ◇ con 1 sg f bych podwodziła (1). ◇ 3 sg m by podwodził (1). ◇ part praes act podwodząc (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Skłaniać; incitare PolAnt, Cn; agere mentes, aggerare, exstimulare corda, facem praeferre, inicere cogitationem et cupiditatem, instimulare, perstimulare spiritus, subdere ignem ac materiam a. stimulos, sufflare, suffundere aquam Cn [kogo] (16) :

[podwodzić do czego: Chciwość sławy do wojny káždego podwodzi KmitaŻyw B4.]

podwodzić ku czemu (1): ábowiem Alexánder wielki zápaliwłzy fie [...] oná sławą/ która go podwodziła ku wycirpieniu włzytkich niewczáłow/ [...] o tem telko myślił/ iákoby [...] GórnDworz Aa6.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): podwodzi go [tj. faraona] áby mię kazał puścić bociem nic nie winien BielKron 16v.

a. Skłaniać do wystąpienia zbrojnego (7) :

podwodzić przeciw komu (1): Tárquinius krol [...] podwodził Látyny y Gábiny przeciw Rzymiánom BielKron 104v.

podwodzić na kogo (5): Swátopełk Pomorłki Woiewodá podwodził Prufy pogány ná Krzyżaki BielKron 361, 218, 236, 429; BielSat G2.

podwodzić na co (1): tego [Berengariusza II] potym poráził Rudolfus Burgundiyski krol/ przeto iż Węgry podwodził ná gubienie cudzych zyem. BielKron 173.

b. Namawiać, skłaniać do złego (7) :

podwodzić ku czemu (2): BibRadz Deut 13/6; iż [drugie panie] [...] słucháją s chęcią/ kiedy kto zle przed nimi mowi o inych białyhgłowach: więc nákoniec y fáme podwodzą męszczyzny ku mowie/ wywiaduiąc fie miłótki cudzey GórnDworz X.

[podwodzić na co: niechay żádnego pokułlá y myśl zła nie podwodzi ná zle á nie vcżliwe domnimánie JanKoszŻyw E3.]

Ze zdaniem dopełnieniowym (2): [Hieroboam] podwodził lud póspolity áby odstąpili od Sálomoná dla iego vciśnienia. BielKron 78v; WujNT 27.

Zwrot: »tajemnie podwodzić« (1): Iesliby cie też brát twoy [...] / ábo twoy przyiaćiel [...] / táiemnie podwodził ku chwale Bogow cudnych [...] BibRadz Deut 13/6.

a. Podburzać przeciw komus [na kogo] (3) : A thák onych łzpiegierzow dzyefięć/ ktorzy ludu pospolitemu ganili zyemię obiecáną/ á ná Moizefzá podwodził lud póspolity/ pomárli nagle BielKron 40v, 193, 237.

2. [Podprowadzać; ducere Cn [kogo]: Ciągnie go [człowieka starego] ziemiá k łobie/ sílá mu nie słży. Aż náwet do dziecińłkiej wláłności przychodzi/ Ze iuz nie może chodzić/ áż go kto podwodzi. KołakWiek Cv (Linde).]

Synonimy: 1. nakłaniać, namawiać, pobudzać; b. podburzać, podszczuwać, poduszczać, podżegać.

Formacje współrdzenne cf 2.WIEŚĆ.

LWi1, MM